

Kunnskapsdepartementet

Postboks 1025 Sentrum, 0104 Oslo

Telefon 21 02 34 00

Telefaks 21 02 34 01

Besøksadresse Tollbugata 35

Kontingentkonto 8380 08 68621

Bankkonto annet 8380 08 68605

post@forskerforbundet.no

www.forskerforbundet.no

Foretaksnr 971 422 505

Deres ref:

Vår ref: 58487

Vår dato: 13.04.2012

Høringsuttalelse - forslag til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Forskerforbundet oversender med dette sin høringsuttalelse til forslaget til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning. Høringsuttalelsen er utarbeidet av Forskerforbundets forening for lærerutdanning.

Norsk førskolelærerutdanning ble i perioden 2008 – 2010 evaluert av NOKUT på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Evalueringen omfattet alle de 20 institusjonene som tilbyr førskolelærerutdanning: tre universiteter, tre private og 14 statlige høgskoler. Evalueringens formål var å fremskaffe best mulig kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av utdanningen. Det ble lagt særlig vekt på profesjonsinnretningen og utdanningenes relevans i forhold til barnehagen i dag.

Etter at rapporten ble lagt fram 20.09.2011, arrangerte Forskerforbundet (FF) og Forskerforbundets Forening for Lærerutdanning (FFL) 4 regionale seminarer i henholdsvis Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo samt to konferanser lagt til Oslo-området. Den siste konferansen ble arrangert 29. mars 2012 på Gardermoen. Der ble også høringsutkast til Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning drøftet. Høringsutkastet har også vært sendt våre lokallag ved universiteter og høgskoler for kommentar.

Generelt

Våre kommentarer til forslag til Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning bygger på innspill vi har mottatt under våre seminarer, konferanser og egen høring.

Vi beklager at ikke også Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning blir sendt ut på høring. Høringsdokumentet og de nasjonale retningslinjene er begge viktige styringsdokumenter.

Vi har drøftet forslaget på nytt navn på utdanningen og støtter ønsket om å skifte navn på utdanningen til barnehagelærerutdanning og yrkestittelen til barnehagelærer.

Navnet barnehagepedagogutdanning og yrkestittelen barnehagepedagog er imidlertid, etter vår mening, like beskrivende for utdanningen og yrket.

Vår høringsuttalelse vil i overveiende grad konsentrere seg om §3 Struktur og innhold

§ 1 Virkeområde og formål.

Vi mener at dannelsesperspektivet må komme klarere fram sammen med lekens betydning for barns utvikling, læring og danning.

Vi etterlyser også et klarere fokus på de minste barna i barnehagen.

§ 2 Læringsutbytte

Mottatte innspill til endringer i denne paragrafen dreier seg i all hovedsak om språklige justeringer for å knytte enkeltfag til de ulike læringsutbyttebeskrivelser. Vi mener det vil være mest naturlig å overlate dette til fagene selv og viser til høringsuttalelsene fra universitetene og høyskolene.

Læringsutbyttebeskrivelsene kan være vel ambisiøse i forhold til en treårig utdanning.

Strukturelle og innholdsmessige endringer (§3 Struktur og innhold)

I sin evalueringsrapport peker NOKUT på at førskolelærerutdanningen er preget av

- for svak profesjonsretting
- for svak helhet og sammenhengen
- at viktige tema i varierende grad får plass
- små fagmiljø og lav kompetanse
- lav status i institusjonane
- utilstrekkeleg forankring i dagens og morgendagens barnehage

For å rette på dette foreslår rammeplanutvalget både strukturelle og innholdsmessige endringer.

- 2+1 modell
- Omlegging fra 10 fag til 6 kunnskapsområde
- 20 frie studiepoeng de to første årene
- Bacheloroppgave 3.studieår
- Tilrettelegging for profilering
- Styrking av samspillet mellom institusjonen og praksisfeltet

Strukturelle endringer

2+1 ordningen legger til rette for mobilitet og øker valgmulighetene. De 20 frie studiepoengene kan sammen med innføringen av bacheloroppgaven, skape grunnlag for en styrking av den faglige fordypningen og profileringen.

Vi ser positivt på at vi kan få ulike barnehagelærerutdanninger ved at utdanningsinstitusjonene kan velge ulike profiler. Dette skaper bredde i

tilbudet for studentene og variert barnehagelærerkompetanse ute i praksisfeltet selv om det mest grunnleggende er felles.

Det er likevel grunn til å påpeke mulige uheldige konsekvenser ved stor studentmobilitet. Skifte av studiested kan vanskeliggjør skikkethetsvurderingen av studentene og dermed svekke dannelsesperspektivet og den helhetlige kvaliteten i profesjonsutdanningen. Det er grunn til å advare mot at mobilitet blir et mål i seg selv.

Innholdsmessige endringer

En omlegging fra 10 fag til 6 kunnskapsområder gjør utdanningen, når det gjelder innhold, mer begrepsmessig lik de 5 fagområdene eller lærings-/opplevelsesområdene som er beskrevet i Rammeplan for barnehagen. Dette er en stor og betydelig omorganisering av utdanningen. På den ene siden kan dette bidra til spennende utviklingsarbeid som styrker utdanningen som profesjonsutdanning. På den andre siden skaper det bekymring i fagmiljøene for hva som kan skje med faglig kvalitet og mulighet for å gå i dybden.

Studiepoeng

Rammeplanutvalget inviterte våren 2011 utdanningsinstitusjonene til å bidra med innspill til ny rammeplan. I denne sammenhengen ønsket Rammeplanutvalget også debatt og innspill til ideen om å samle alle fag i 6 kunnskapsområder samt å fjerne studiepoengene fra fagene og legge de til kunnskapsområdene. Her kom det fram et klart ønske om at studiepoengene må følge fag, ikke kunnskapsområder.

For to år siden fikk grunnskolelærerutdanningen ny rammeplan. Den er også bygd rundt det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket med læringsutbyttebeskrivelser, men her har fagene beholdt studiepoengene sine, minimum 30stp. Når barnehagelærerutdanningen blir den eneste uten studiepoeng til fag, kan fagenes profil og kjernekunnskap fort svekkes og på sikt bidra til en forvitring av relevant faglig kunnskap som er viktig i en kunnskapsbasert utdanning. Dette kan også stå i kontrast til NOKUTs anbefaling (NOKUT 2011:1) til departementet: å sørge for å gi «førskolelærerutdanningen den plass og status i høyere utdanning som den bør ha ut fra den store betydningen barnehagevirksomheten og andre tiltak for små barn har.»

Forskerforbundet har fulgt debatten nøye og gir vår støtte til argumentasjonen for å la studiepoengene følge fagene. Det er fullt mulig å gi fagene studiepoeng og samtidig opprettholde strukturen med kunnskapsområder.

Kunnskapsområder

Rammeplanutvalgets ønske om debatt og innspill til ideen om å samle alle fag i 6 kunnskapsområder, viste at det var stor skepsis til tanken om å samle fag i kunnskapsområder. Ordningen ble oppfattet som en påtvungen og begrensende organisering.

De ulike fagene kan være inne i flere av kunnskapsområdene enn det Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning foreskriver. Kunnskapsområdet "Barns utvikling, lek og læring" oppfattes som sentralt

for alle fagene. Det er likevel grunn til å tro at det er pedagogikkfaget som skal ta seg av dette kunnskapsområdet. Ingen av læringsutbyttebeskrivelsene her viser for eksempel til barns dramatiske lek og de estetiske prosesser som er knyttet til dette. Lek er dermed blitt definert innenfor et begrenset område.

Ytterligere eksempel kan være at i kunnskapsområdet «Kunst, kultur og kreativitet» savnes litteraturen, barneboka, eventyr, rim og regler i læringsutbyttebeskrivelsene. I kunnskapsområdet "Kunst, kultur og kreativitet" er det naturlig å stille spørsmål ved om ikke kreativitet er et like stort anliggende også for de andre fagene.

Generelt er det grunn til å påpeke at det er vanskelig å kommunisere til omverdenen hva utdanningen innebærer når vi velger helt andre termer enn resten av academia. Det er stort behov for personer som kjenner barnehagen også i andre jobber enn som pedagog i barnehagen. For at våre studenter skal være attraktive arbeidstakere må arbeidsgiverne forstå hva som ligger i utdanninga. En utdanning som består av studiepoeng i "tema" med utydelige fag kan stå i fare for å miste anseelse

Forskerforbundet har fulgt debatten nøye og gir vår støtte til argumentasjonen for å la studiepoengene følge fagene.

Forskerforbundet ber også departementet nøye vurderer hvordan man kan sikre at fagene i utdanningen fortsatt gis mulighet til utvikling, styrking av egenart, tematikk og arbeidsmåter samt mulighet for å gå i dybden. I kompetanseområdene må det også vises til fag og pedagogikkfaget må forankres tydeligere innenfor de foreslåtte kompetanseområdene.

Pedagogikkfaget framstår som svekket i høringsutkastet. Pedagogikkfaget må beskrives som et eget fagområde med overordnet ansvar for sammenheng og helhet i utdanningen. Fagets omfang må presiseres.

Med vennlig hilsen
Forskerforbundet

Bjarne Hodne
leder

Sigrid Lem
generalsekretær